

Ηλιοτρόπιο

6/Θέσιο Δημοτικό Σχολείο Μαυρόβατου
Ν. Σεβάστειας

Μαθητική έκφραση Τέχνης και λόγου

Τεύχος 4
Μάρτιος 2010
Τιμή φύλλου 2 €

Γιατί ξαναερχόμαστε

- ❖ Για να αντιδράσουμε απέναντι στην «κακή» τηλεόραση
- ❖ Για να αντιδράσουμε απέναντι στην κακή χρήση του διαδικτύου
- ❖ Για να αντιδράσουμε απέναντι στη βία των ηλεκτρονικών παιχνιδιών
- ❖ Για να αντιδράσουμε απέναντι στην ανεξέλεγκτη διαφήμιση, στα «φτηνά» πρότυπα, στην ψυχική απομόνωση, στην ηθική κατάρρευση
- ❖ Για να προβάλλουμε αλήθειες, διαχρονικές αρχές και αξίες
- ❖ Για να προβάλλουμε τη δημιουργικότητα και τη συνεργασία
- ❖ Για να προβάλλουμε την ανάγνωση, το καλό βιβλίο, το γράψιμο
- ❖ Για να αφυπνίσουμε συνειδήσεις, γιατί έχουμε ευθύνη απέναντι στα παιδιά που διδάσκουμε, στους γονείς και στη κοινωνία
- ❖ Γιατί είναι δουλειά μας να χτυπάμε πάντα το κουδούνι όταν χρειάζεται
- ❖ **Γιατί αν δεν κοιτάς εκεί που πρέπει να πας, θα πας απλά εκεί που κοιτάς.**

ΜΑΡΤΙΟΣ

Είναι ο τρίτος μήνας του χρόνου και έχει 31 ημέρες. Ο λαός μας τον λέει Μάρτη. Έχει όμως και άλλα λαϊκά ονόματα: Γδάρτης, Παλουκοκαύτης, Κλαφομάρτης, Πεντάγνωμος, Ανοιξιάτης. Ο Μάρτιος μας φέρνει την άνοιξη, γιατί την 21η Μαρτίου έχουμε την εαρινή (ανοιξιάτικη) ισημερία. Την

ημερομηνία αυτήν η μέρα και η νύχτα είναι ίσες. Έχουν από 12 ώρες. Τη μέρα αυτή αρχίζει η άνοιξη. Τις τελευταίες μέρες του Μαρτίου έρχονται και οι μαντατοφόροι της άνοιξης, τα χελιδόνια. Τα δέντρα αρχίζουν να φυλλώνουν και η γη πρασινίζει. Αρχίζουν οι ανοιξιάτικες καλλιέργειες. Οι γεωργοί ετοιμάζουν τα χωράφια, για να σπείρουν βαμβάκι και καπνά. Οι κηπουροί ετοιμάζουν τις φυτείες: ντομάτας, μελιτζάνας, πιπεριάς και άλλων καλοκαιρινών λαχανικών. Ο καιρός χειροτερεύει, με κρύα, βροχές, παγωνιές και χιόνια. Στις 25 Μαρτίου γιορτάζουμε μια διπλή γιορτή: τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και την επέτειο της κήρυξης της Ελληνικής Επανάστασης εναντίον των Τούρκων το 1821. **Πανελλήνιο έθιμο της πρωτομαρτιάς** είναι η συνήθεια να δένουν οι μητέρες στο χέρι ή στο πόδι των παιδιών τον λεγόμενο «Μάρτη», κορδόνι από λευκό και κόκκινο νήμα, για να τα προφυλάξουν από τις ακτίνες του μαρτιάτικου ήλιου, οι οποίες θεωρούνται πολύ επικίνδυνες αφού πριν την κρέμαγαν σε κλώνους τριανταφυλλιάς και την εκθέσουν τη νύχτα στα άστρα. Τον «μάρτη» τον φορούσαν ως την Ανάσταση. Τότε τον έβγαζαν και τον έδεναν στην τριανταφυλλιά, για να πάρουν το χρώμα της. Αλλού τα παιδιά κρατούν τον «μάρτη» μέχρι να πρωτοδούν χελιδόνι ή πελαργό.

Πως ταξιδεύουν τα πουλιά

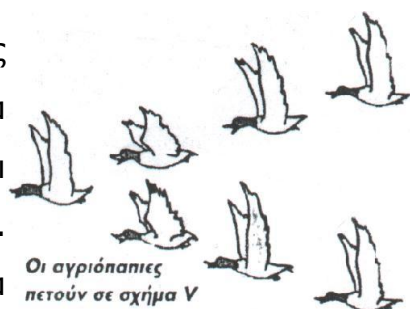
Κάθε χρόνο πολλά είδη πουλιών μεταναστεύουν. Ακολουθούν το πανάρχαιο δρομολόγιό τους από το Νότο προς το Βορρά την άνοιξη και το αντίθετο το φθινόπωρο. Είναι τα αποδημητικά πουλιά.

Με τον ερχομό του χειμώνα, η ανεύρεση τροφής(σπόροι, έντομα) γίνεται πολύ δύσκολη. Οι μέρες μικραίνουν και τα πουλιά έχουν λιγότερες ώρες στη διάθεσή τους για να αναζητήσουν τροφή. Για να αποφύγουν το βαρύ χειμώνα, πετούν προς τις νότιες ζεστές χώρες όπου η τροφή είναι άφθονη. Εκεί ξεχειμωνιάζουν. Την άνοιξη επιστρέφουν στην "πατρίδα" τους όπου ζευγαρώνουν, φωλιάζουν, γεννούν αυγά και μεγαλώνουν τα μικρά τους.

Η διαδρομή της μετανάστευσης κάθε άλλο παρά εύκολη και ομαλή είναι. Διαρκεί μέρες ολόκληρες, αφού τα πουλιά έχουν να διανύσουν δεκάδες χιλιάδες χιλιόμετρα πετώντας συνήθως με 30-35 χιλιόμετρα την ώρα. Μερικά πουλιά ταξιδεύουν κατά τη διάρκεια της ημέρας και ξεκουράζονται τη νύχτα.

Άλλα προτιμούν να ταξιδεύουν τη νύχτα για λόγους ασφάλειας, ενώ άλλα πετούν ασταμάτητα μέρα νύχτα, οπότε τρώνε και κοιμούνται στον αέρα.

Ορισμένα πουλιά μπορούν να διανύσουν 2-3.000 χλμ. χωρίς στάση! Τα περισσότερα είδη πουλιών πετούν πολύ ψηλά κατά τη μετανάστευση κι έτσι δύσκολα τα βλέπουμε. Για ένα τόσο κουραστικό ταξίδι απαιτείται, φυσικά, μεγάλη ποσότητα ενέργειας, την οποία τα πουλιά παίρνουν από το λίπος που έχουν συγκεντρώσει από πριν στο σώμα τους. Πολλές φορές αυτό το λίπος διπλασιάζει το βάρος τους! Αυτό που κυρίως καθοδηγεί τα πουλιά προς το Νότο και πίσω πάλι στον τόπο που γεννήθηκαν είναι το ένστικτο τους.

Οι αγριόπαπιες πετούν σε σχήμα V

Πολλά πουλιά έχουν την ικανότητα να "διαβάζουν" το χάρτη του ουρανού σαν τους παλιούς ναυτικούς, ακολουθώντας τον ήλιο, τα αστέρια και τη σελήνη. Έχει επίσης αποδειχθεί πως τα πουλιά αναγνωρίζουν τα μέρη από τα οποία περνούν βάζοντας -όπως κι εμείς- χαρακτηριστικά "σημάδια" στο μυαλό τους: βουνά, ποτάμια, λίμνες κ.ά. Πολλοί επιστήμονες πιστεύουν ότι τα πουλιά έχουν μία μαγνητική αίσθηση και χρησιμοποιούν το μαγνητικό πεδίο της Γης ως οδηγό.

Λένε για τον πελαργό ή λελέκι πως φέρνει χαρά και ευτυχία στο σπίτι που θα χτίσει τη φωλιά του. Φέρνει... τα μωρά, γυρίζει πίσω τον ξενιτεμένο και προστατεύει από τη φωτιά! Το αγαπημένο πουλί του Σοφοκλή και του Αριστοφάνη φτάνει στην Ελλάδα το Μάρτιο και φεύγει τον Αύγουστο, για να χειμωνιάσει στην Αφρική. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, οι πελαργοί διανύουν αποστάσεις έως και 20.000 χιλιομέτρων!

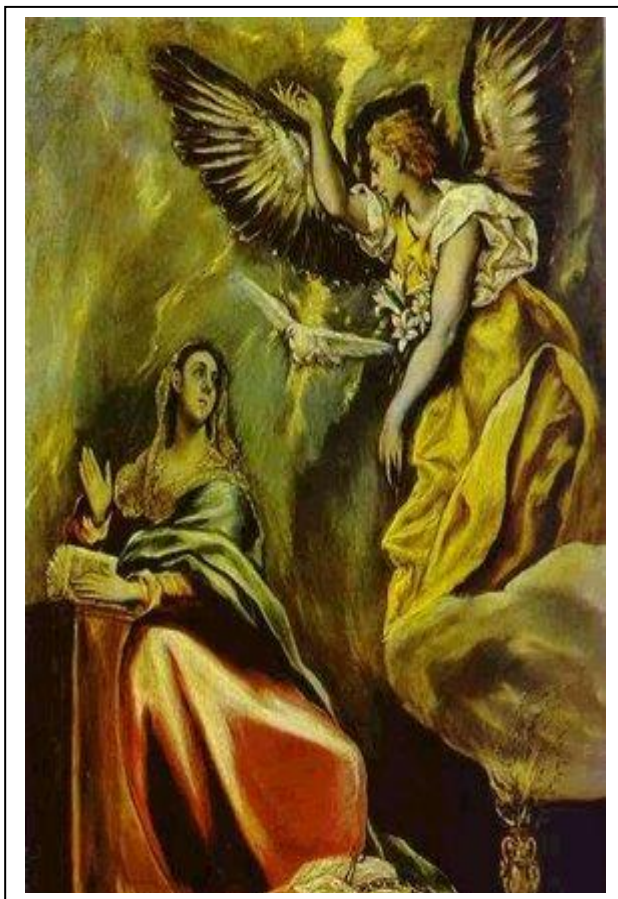
Τρέφονται με σκουλήκια, φίδια, σαύρες, βατράχια, αρουραίους, ποντίκια αλλά και έντομα, όπως ακρίδες και γρύλοι. Γεννούν 3-5 λευκά αυγά, τα οποία κλωσούν για ένα μήνα. Οι πελαργοί είναι πολύ στοργικοί γονείς. Στέκουν μέσα στη φωλιά-συνήθως στο ένα πόδι- και προστατεύουν τα μικρά τους από τη βροχή και το δυνατό ήλιο με τις φτερούγες τους.

25^η Μαρτίου

Πνευματικός και Εθνικός Ευαγγελισμός

Είναι ασυγκράτητη η χαρά που νιώθει μέσα του εκείνος που έχει να ανακοινώσει κάποιο ευχάριστο και χαρμόσυνο γεγονός. Φαίνεται στο πρόσωπό του το χαρούμενο μήνυμα. Το μόνο που μένει, είναι η αναγγελία της χαρμόσυνης είδησης. Τέτοιες στιγμές αναμονής και αναγγελίας χαροποιών ειδήσεων και μηνυμάτων ζήσαμε όλοι σαν πρόσωπα, σαν λαός, σαν Γένος και Έθνος.

•**Πνευματικός και πανανθρώπινος:** Η αναγγελία εις την Παρθένο Μαρία από τον αρχάγγελο Γαβριήλ ότι στα σπλάχνα της θα ενσαρκωθεί ο Υιός

του Θεού, είναι ο πιο ευχάριστος Ευαγγελισμός της ανθρωπότητας. Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, που γιορτάζεται την 25 Μαρτίου, λέγεται και "αγγελισμός" ή "χαιρετισμός". Το γεγονός αυτό μας το περιγράφει πολύ παραστατικά ο Ιατρός και Ευαγγελιστής Λουκάς στο πρώτο κεφάλαιο του Ευαγγελίου του (Α', 26-38), κατά το οποίο, έξι μήνες μετά την χαρμόσυνη αγγελία του αρχαγγέλου Γαβριήλ για τη γέννηση του Τιμίου Προδρόμου και Βαπτιστή Ιωάννου, ο ίδιος άγγελος φέρνει το ευχάριστο

άγγελμα στην Παρθένο Μαρία, την Παναγία, για την θαυμαστή σύλληψη και γέννηση του Χριστού.

• **Καθορισμός:** Η εορτή του Ευαγγελισμού ορίστηκε να εορτάζεται την 25 Μαρτίου σε συσχετισμό με την εορτή των Χριστουγέννων. Το χρονικό διάστημα από 25 Μαρτίου μέχρι 25 Δεκεμβρίου είναι εννέα μήνες. Ο Χριστός ως τέλειος άνθρωπος με την υπερφυσική και θεϊκή του παρουσία στη γη, έζησε ένα συγκεκριμένο αριθμό χρόνων, που είναι τα 33. Η 25η Μαρτίου εθεωρείτο σαν η πρώτη ημέρα του κόσμου τα αρχαία χρόνια και γι' αυτό θα έπρεπε να είναι και η πρώτη ημέρα της ζωής του Χριστού.

• **Εθνική παλιγγενεσία:** Την 25η Μαρτίου ο απανταχού Ελληνισμός γιορτάζει και πανηγυρίζει μαζί με τον Ευαγγελισμό της Παρθένου Μαρίας και την ανάσταση του Γένους. Στις 25 Μαρτίου γιορτάζουμε την επέτειο της εθνικής παλιγγενεσίας. Σαν σήμερα, το 1821, ο Παλαιών Πατρών Γερμανός ύψωσε τη Σημαία της Επανάστασης στην πλατεία Αγ. Γεωργίου στην Πάτρα και όρκισε τους αρχηγούς Ανδρέα Ζαΐμη, Ανδρέα Λόντο, Μπενιζέλο Ρούφο και τους 1.000 άνδρες τους. Η σημαία ήταν γραμμένοι.

Τότε ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης έστειλε προκήρυξη στις Μεγάλες Δυνάμεις ζητώντας βοήθεια χρηματική και όπλα για τον Αγώνα.

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΥΣ

Στο σχολείο

Αν γίνει σεισμός κατά τη διάρκεια του μαθήματος δεν πρέπει να πανικοβληθούμε.

- ❖ Γρήγορα μπαίνουμε κάτω από τα θρανία μας και τα κρατάμε.
- ❖ Δεν ανοίγουμε παράθυρα και ούτε πηδάμε απ' αυτά για να βγούμε έξω, γιατί μπορεί με το σεισμό να σπάσουν τα τζάμια, να κοπούμε ή και να σκοτωθούμε.
- ❖ Όσοι μαθητές είναι στο προαύλιο μένουν εκεί και δεν μπαίνουν μέσα στο κτίριο.
- ❖ Δεν τρέχουμε στους διαδρόμους και απομακρυνόμαστε από τις κολόνες του ρεύματος, γιατί υπάρχει κίνδυνος για ηλεκτροπληξία από τα καλώδια.
- ❖ Πρέπει να είμαστε μαζεμένοι και να βοηθάμε ο ένας τον άλλο.
- ❖ Να μη βιαζόμαστε και ν' ακούμε το δάσκαλό μας και τις οδηγίες που θα μας δώσει.

Η Ελλάδα είναι μια σεισμογενής χώρα και γι' αυτό θα πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι για κάθε ενδεχόμενο.

Πρόληψη παιδικών ατυχημάτων στα σχολεία

Τα μικρά παιδιά είναι από τη φύση τους γεμάτα περιέργεια και δεν έχουν ανεπτυγμένη την αίσθηση του κινδύνου, γι' αυτό και είναι ιδιαίτερα επιρρεπή στα ατυχήματα. Για τον λόγο αυτό:

1. Τα παιδιά πρέπει να συνοδεύονται από ενήλικες από και προς το σχολείο ή τη στάση του σχολικού λεωφορείου. Κρατάμε πάντα τα μικρά παιδιά από το χέρι και τα έχουμε από τη μέσα πλευρά του πεζοδρομίου
2. Εφόσον πηγαίνουμε τα παιδιά στο σχολείο με το αυτοκίνητο, πρέπει να τα μάθουμε να κάθονται πάντα στο πίσω κάθισμα, δεμένα με τον σωστό τρόπο
3. Στην περίπτωση που τα παιδιά πηγαίνουν με σχολικό λεωφορείο, πρέπει το ίδιο το σχολείο, αλλά και εμείς οι γονείς, να τους εξηγήσουμε γιατί πρέπει και εκεί να φοράνε τη ζώνη ασφαλείας και να προσέχουν πολύ την ώρα που μπαίνουν και βγαίνουν από το λεωφορείο.
4. Τα παιδιά που πηγαίνουν με τα πόδια στο σχολείο, πρέπει να φορούν ανοιχτόχρωμα ρούχα ή ρούχα με ένθετο ανακλαστικό υλικό, για να διακρίνονται από τους διερχόμενους οδηγούς

Όλα τα σχολεία στην έξοδο πρέπει να έχουν προστατευτικό κιγκλίδωμα, ώστε τα παιδιά να μη μπορούν να βγουν απευθείας στον δρόμο, να ελέγχουν τις κτιριακές τους εγκαταστάσεις ώστε να είναι ασφαλείς για τα παιδιά που στεγάζουν, να διαθέτουν πλήρες φαρμακείο, σύστημα πυρασφάλειας. Θα πρέπει επίσης να μην υπάρχουν στους χώρους του σχολείου σκουριασμένα ή αιχμηρά αντικείμενα στα οποία τα παιδιά θα μπορούσαν να χτυπήσουν. Την ώρα του διαλείμματος πρέπει πάντα να είναι παρόν ο εκπαιδευτικός υπηρεσίας.

Γιάννης Ρίτσος (1909-1990) - Ὁ ποιητὴς τῆς Ῥωμηοσύνης

Κορυφαῖος Ἕλληνας ποιητὴς. Γεννήθηκε στὴ Μονεμβάσια τὴν Πρωτομαγιά

τοῦ 1909 καὶ πέθανε στὴν Ἀθήνα τὸ 1990. Πάνω ἀπὸ ἑκατὸ ποιητικὲς συλλογὲς καὶ συνθέσεις, ἑννέα πεζογραφήματα (μυθιστορήματα τὰ ὀνομάζει), τέσσερα θεατρικά, ὅπως καὶ μελέτες γιὰ ὁμοτέχνους συγκροτοῦν τὸ κύριο σῶμα τοῦ ἔργου του. Πολυάριθμες μεταφράσεις, χρονογραφήματα

καὶ ἄλλα δημοσιεύματα συμπληρώνουν τὴν εἰκόνα τοῦ δημιουργοῦ. Ὁ πατέρας του ἦταν κτηματίας, ἀλλὰ ἔχασε τὴν περιουσία του καὶ πολὺ νωρὶς ὁ ποιητὴς δυστύχησε οικονομικά. Γρήγορα τὸ ἐνδιαφέρον του στράφηκε στὴν ποίηση καὶ στὰ μεγάλα κοινωνικοπολιτικὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς του. Οἱ νέες ιδέες του ἦσαν μαρξιστικές. Αὐτὲς οἱ ιδέες στάθηκαν ἀφορμὴ γιὰ περιπέτειες. Φυλακίστηκε, ἐξορίστηκε καὶ ἐκτοπίστηκε πολλές φορές. Τόποι ἐξορίας του ὑπῆρξαν ἡ Μακρόνησος καὶ ὁ Ἅγιος Εὐστράτιος παλιά, ἡ Γυάρος, ἡ Λέρος καὶ ἡ Σύρος στὴν ἐπταετία τῆς χούντας. Ἡ ζωὴ τοῦ ποιητῆ ὑπῆρξε παραγμένη καὶ περιπετειώδης. Χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀσθένειες καὶ πολιτικὲς διώξεις. Σίγουρα ὅλη αὐτὴ ἡ ἔνταση, ἐπηρέασε τὴν ποίησή του.

*Ὅταν σφίγγουν τὸ χέρι, ὁ ἥλιος εἶναι βέβαιος γιὰ τὸν κόσμο
ὅταν χαμογελᾶνε, ἓνα μικρὸ χελιδόνι φεύγει μὲς ἀπ' τ' ἄγρια γένεια
τους
ὅταν κοιμοῦνται, δώδεκα ἄστρα πέφτουν ἀπ' τὶς ἄδειες τσέπες τους
ὅταν σκοτώνονται, ἡ ζωὴ τραβάει τὴν ἀνηφόρα μὲ σημαῖες καὶ μὲ
ταμποῦρα.*

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΛΕΜΕ;

«Όποιος δεν έχει μυαλό, έχει ποδάρια»

Και, όταν πάλι βλέπει ο γέρος να κατηφορίζει ο γείτονάς του, ο Θανάσης, με το ταγάρι στον ώμο, που κάπου χασομέρησε και τώρα μόλις φτάνει στο σπίτι του, με τη γλώσσα του έξω από την τρεχάλα, τον ρωτάει τι έπαθε.

- Μην τα ρωτάς, γείτονα!... του απαντάει ο άλλος. Ξέχασα το ταγάρι μου κρεμασμένο στο πεύκο και γύρισα πίσω, να το βρω... Μια ώρα δρόμο έκανα.

Ο γέρος τότε, μ' ένα κούνημα της κεφαλής και με μορφασμό χαρακτηριστικό, του λέει:

- Όποιος δεν έχει μυαλό, έχει ποδάρια.

* * *

«Μου έπρηξες το συκώτι*»

Τη φράση αυτή τη λέμε, όταν στενοχωρήσουμε κανέναν σε μεγάλο βαθμό.

Οι επιστήμονες γιατροί παραδέχονται πως η στενοχώρια «διογκώνει το ήπαρ» και τούτο γνωρίζοντάς το ο λαός έβγαλε τη φράση. Βέβαια, η όλη ιστορία του συκωτιού – ήπατος, είναι περίεργη. Οι αρχαίοι Έλληνες αγαπούσαν πολύ το ήπαρ τόσο, που έτρεφαν τα ζώα τους με σύκα, που κι αυτά τα λάτρευαν. Και τα ζώα αυτά, όταν έτρωγαν πολλά σύκα, τους πρηζότανε το συκώτι. Έχουμε βέβαια και τις φράσεις «έβγαλε τα συκώτια του» (σε ακατάσχετο εμετό) και «μη χαλάς το συκώτι σου» (μη στενοχωριέσαι).

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

«Ο αφηρημένος ράφτης»

Πελάτης: Μα επιτέλους, αυτό το ρούχο στένεψε με το πρώτο πλύσιμο. Πώς θα διορθωθεί τώρα;

Ράφτης: Δοκιμάστε να κάνετε κι εσείς ένα μπάνιο.

* * *

«Όταν κοιμάται ο μπαμπάς»

- Μπαμπά, αγόρασέ μου ένα τύμπανο να παίζω σε παρακαλώ πολύ, έλεγε ο Λάκης.
- Παιδί μου, φοβάμαι ότι θα με ζαλίσεις μ' αυτό.
- Α όχι, δε θα σε ανησυχώ καθόλου. Θα παίζω μόνο όταν θα κοιμάσαι!

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

«Γιάννης κερνά και Γιάννης πίνει»

Λέγεται ειρωνικά, όταν κάποιος ευνοεί μόνο τον εαυτό του ή αυτοεπαινείται.

* * *

«Έφτασε ο κόμπος στο χτένι»

Εξαντλήθηκε η υπομονή μου.

* * *

«Το ένα του βρομά, το άλλο του μυρίζει»

Στους ιδιότροπους ανθρώπους τίποτα δεν αρέσει

